

Lekcija 1

Odgovornosti u porodici

Ljudi se suočavaju sa sukobom lojalnosti – kako se odlučiti?

Obrazovni ciljevi	Razmotriti raspon odgovornosti koje ljudi imaju. Razumjeti da odgovornosti mogu doći u sukob jedne s drugima. Ispitati moralne osnove na kojima se zasnivaju odluke o sukobu odgovornosti.
Učenički zadaci	Učenici analiziraju moralne dileme. Učenici raspravljaju o alternativnim analizama. Učenici izražavaju lični stav.
Sredstva	Kopije priče „Milanov izbor“. Papiri za pismene zadatke.
Metodi	Individualna rasprava u manjim grupama. Plenarna rasprava. Individualni pismeni rad.

Konceptualno učenje

Odgovornost: Nešto što ljudi moraju uraditi – odgovornost može biti zakonska, moralna ili društvena, zavisno od okolnosti.

Moralni sukob: Konflikt s kojim se ljudi suočavaju kada treba da se odluče između dva ili više pravaca djelovanja.

Građanska odgovornost: Čovjekova dužnost prema široj zajednici. Ta se vrsta odgovornosti javlja kao rezultat toga što pripadnost zajednici podrazumijeva prava kao naknadu za odgovornosti.

Lekcija

Nastavnik objašnjava učenicima da svako ima odgovornosti neke vrste i da se problemi mogu javiti kada ljudi stave određene odgovornosti ispred ostalih. Pri tome se ljudi suočavaju sa problemom izbora. Nastavnik zatim čita priču „Milanov izbor“ i upućuje učenike da razmisle o pitanjima koja slijede. O nekim se pitanjima može raspravljati i u parovima prije nego što se daju konačni odgovori, dok bi za druga pitanja učenici trebalo da zabilježe određene napomene prije nego što svoje ideje iznesu cijelom razredu.

1. Šta se u priči kaže o vrstama odgovornosti koje Milan ima? Koliko ste različitih vrsta odgovornosti pronašli (Prema sebi? Prema porodici? Prema školi? Prema lokalnoj zajednici? Prema široj zajednici?).
2. Šta mislite šta bi Milan trebalo da uradi i zašto? Da li se svi u razredu slažu?
3. Šta mislite koliko je teška odluka koju Milan treba da donese? Šta je čini teškom?
4. Koje odgovornosti u priči ima Milanov otac? Koliko ih možete nabrojati?
5. Mislite li da je Milanov otac bio u pravu kada mu je kazao da ostane kod kuće?
6. Koliko bi ozbiljno bilo da Milan ne poslušao oca? Da li bi to bila teška odluka za Milana? Navedite razloge zbog kojih tako mislite?

Pismeni zadatak

Svojim riječima napišite ono što mislite da je Milan napisao svome ocu. Uporedite svoj odgovor sa odgovorima drugih učenika. Učenici razmjenjuju svoje ideje s razredom.

Generalizacija

Možda su se učenici već susreli s nekim opštim aspektima moralnog sukoba.

Nastavnik odgovara na te misli ili traži od učenika da razmisle uopšteno o vrstama odgovornosti koje ljudi imaju prema:

- samima sebi;
- svojoj porodici;
- svojoj lokalnoj zajednici;
- nacionalnoj zajednici;
- širem svijetu.

Učenici opet rade u grupama. Možda će im trebati sto na kojem će poređati različite odgovornosti. U razredu se raspravlja o razlozima zašto se ljudi ne slažu oko toga do koje mjere ljudi imaju odgovornosti prema drugima i prema zajednici

Pojedinačne izjave

Nastavnik bi učenicima trebalo da dadne sljedeće informacije. „U priči neke od Milanovih odgovornosti dolaze u sukob jedne s drugima. Sjetite se nekih vlastitih primjera gdje ljudske odgovornosti mogu doći u sukob. Razmislite o nekim konkretnim primjerima i raspravite kako bi ljudi mogli riješiti takve sukobe odgovornosti.“

Ako učenicima bude teško da o ovome razmišljaju, nastavnik bi trebalo da im dadne neke konkretne primjere, stavljajući naglasak na lokalni kontekst.